

Agendanr.: 16
Voorstelnr.: RB2020012
Onderwerp: Raadsvoorstel Lokale Energie Strategie
Programma: Duurzaamheid

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 30 juni 2020

Voorstel / besluit:

1. In lijn met eerdere besluiten vast te houden aan het streven naar een CO₂-neutrale gemeente in 2030, en de uitvoering hiervan te laten plaats vinden binnen de eerder vastgestelde kaders in de Strategie Duurzame Ontwikkeling Heerhugowaard en de kaders van de LES.
2. De voorgestelde strategische kaders, in de vorm van een Lokale Energie Strategie (LES), voor de energietransitie in Heerhugowaard vast te stellen.
3. Het college opdracht te geven de energietransitie domein-overstijgend uit te voeren.

Inleiding

Om klimaatverandering tegen te gaan zijn er op mondiaal, Europees en landelijk niveau afspraken gemaakt om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Met de vaststelling van het Klimaatakkoord in 2019 heeft Nederland zich geïnterpreteerd aan een reductie van 49% CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van het referentiejaar 1990, en een reductie van 95% in 2050. Het klimaatakkoord streeft ernaar om de CO₂-uitstoot naar netto nul te verlagen, en is ingedeeld in vijf klimaattafels (maatschappelijke sectoren/klimaatthema's); gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, landbouw, en elektriciteit¹. Heerhugowaard streeft sinds 2008 de doelstelling CO₂-neutraliteit in 2030 na, zoals in eerdere besluiten uitgelegd². Hiermee toont Heerhugowaard zich ambitieuzer dan de landelijke doelstellingen.

De afgelopen jaren zijn de termen energieneutraal, emissieneutraal en CO₂ neutraal op verschillende manieren voorbijgekomen en geïnterpreteerd. De definitie die gehanteerd wordt in de voor u liggende Lokale Energie Strategie (LES) is die van CO₂-neutraliteit. Hiervoor is gekozen om drie redenen:

- Dit is de oorspronkelijke definitie, zoals vastgesteld in 2008 en hiernaar is impliciet en expliciet verwezen de laatste jaren;
- Deze definitie sluit aan bij het landelijke beleid over CO₂-neutraliteit, en deze definitie wordt ook in de gemeente Langedijk toegepast;
- CO₂-neutraliteit is beter te monitoren ten opzichte van de termen energieneutraliteit of emissieneutraliteit.

CO₂-neutraliteit betekent dat binnen de gemeente alle maatschappelijke sectoren hun CO₂ uitstoot verlagen naar netto nul, naar mogelijkheid in 2030 maar ten laatste in 2050. De benodigde elektriciteit en energie zal zoveel mogelijk lokaal, daarna regionaal en indien nodig in nationaal verband duurzaam

¹ Rijksoverheid: Klimaatwet <https://wetten.overheid.nl/BWBR0042394/2020-01-01>; Klimaatplan: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/klimaatverandering/documenten/beleidsnotas/2020/04/24/klimaatplan-2021-2030>

² BW08-0191 en RB2008018: besluitvorming Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008-2012;
BW07-0141: Onderzoek CO₂ neutrale stad
B201006764: Coalitieakkoord 2010-2014;
BW12-0243 en RB2012057: besluitvorming Programma Duurzaamheid 2012-2015
INT14-0927: Coalitieakkoord 2014-2018;
BW15-0472 en RB2015125: besluitvorming Strategie duurzame ontwikkeling 2016 t/m 2019
INT18-2206: Raadsagenda 2018-2022

worden opgewekt. Een potentiële kleine hoeveelheid aan resterende CO₂ uitstoot kan veilig en permanent binnen de gemeentegrenzen gecompenseerd worden, bijvoorbeeld door aanplant van bomen. Het is hierbij van belang de eerder vastgestelde kaders, zoals in de Strategie Duurzame Ontwikkeling HHW verwoord in PPP, niet uit het oog te verliezen. De vaststelling van de kaders van LES borgt het maken van integrale beslissingen. Dit sluit ook aan bij de nieuwe omgevingsvisie, waarin het maken van integraal afgewogen keuzes centraal staat. Deze integraliteit beïnvloedt het pad naar CO₂-neutraliteit in 2030, omdat hierbij verschillende belangen worden afgewogen. Een voorbeeld hiervan is de integraal afgewogen keuze bij de verduurzaming van de gemeentehuis.

De strategische kaders voor de energietransitie in Heerhugowaard worden in deze LES vastgesteld. Deze kaders zijn leidend bij de programmatische uitvoering van de energietransitie in alle maatschappelijke sectoren/klimaatthema's, en borgen het maken van afgewogen keuzes om CO₂-neutraliteit te bereiken. Het maken van afgewogen keuzes om CO₂-neutraliteit te bereiken gebeurt samen met partners, stakeholders en inwoners, en volgt integrale afwegingen tussen sociaal, economisch en ecologisch kapitaal alsook tussen kosten en baten van het transitie moment³.

Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid volgen elkaar snel op, daarom zal de LES iedere twee jaar tegen het licht gehouden worden. Hiermee loopt de LES gelijk op met de RES, welke ook iedere 2 jaar geactualiseerd zal worden. Daarnaast kunnen landelijke wetgeving en juridische uitspraken aanleiding vormen voor eventuele wijzigingen in de LES. Het vaststellen van de LES zal bijdragen aan het behalen van de gestelde ambitie CO₂-neutraal en dus van gemeentelijke, regionale, landelijke en ook mondiale doelstellingen.

Beoogd effect

Met de Lokale Energie Strategie (LES) voor Heerhugowaard worden de strategische kaders voor de energietransitie vastgesteld. Deze kaders vormen de leidende principes voor de verder uitvoering van de energietransitie, en helpen bij het bepalen van de juiste route richting een CO₂-neutrale gemeente.

Argumenten

1. *Het voorstel voor een Lokale Energie Strategie past binnen zowel gemeentelijk, landelijk, Europees en mondiaal beleid om vorm te geven aan de overstap naar een van duurzame energie voorziene CO₂-neutrale samenleving.*

Op gemeentelijk niveau draagt de LES bij aan het streven naar een CO₂-neutrale gemeente in 2030, met inachtneming van vastgestelde kaders. De LES borgt de noodzakelijke integraliteit, procedurele balans alsook maatschappelijke betrokkenheid en rechtvaardigheid waarbinnen het doel CO₂-neutraliteit nagestreefd kan worden. Het voorstel van deze LES laat uw Raad ook de strategische kaders voor de energietransitie bepalen om zo voor de juiste maatschappelijke balans te zorgen.

Op mondiale, Europese en landelijk schaal speelt het akkoord van Parijs een belangrijke rol, waarin is afgesproken om klimaatverandering tegen te gaan en de uitstoot van broeikasgassen te verminderen^{4,5}. De uitwerking van het akkoord van Parijs is in Nederland vastgelegd in de Klimaatwet⁶. Voor het bereiken van de in de Klimaatwet gejuridiseerde doelstelling hebben verschillende maatschappelijke stakeholders het Nederlandse Klimaatakkoord gesloten en daarmee een pakket geaccordeerd hoe in de verschillende maatschappelijke sectoren de uitstoot van broeikasgassen daadwerkelijk teruggedrongen kan worden⁷. De lokale uitvoering gebeurt binnen de kaders van deze LES.

2. *Met deze LES kan de voortgang naar de doelstelling CO₂-neutraliteit gemonitord en geëvalueerd worden.*

Tot nu toe ontbrak de reguliere monitoring wat betreft de doelstelling CO₂-neutraliteit, op basis van de LES zal ieder jaar gerapporteerd worden over de voortgang van deze doelstelling.

³ BW15-0472 en RB2015125: besluitvorming Strategie duurzame ontwikkeling 2016 t/m 2019; RB2019113: Strategie verduurzaming gemeentelijk vastgoed

⁴ <https://treaties.un.org/doc/Publication/CN/2016/CN.735.2016-Eng.pdf>

⁵ https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsq_no=XXVII-7-d&chapter=27&clang=en#EndDec

⁶ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0042394/2020-01-01>

⁷ <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord>

Hierdoor kan tijdig worden bijgestuurd en worden geëvalueerd of de maatregelen of de doelstelling moeten worden aangepast.

3. De LES biedt de gemeente de kaders waaraan zowel bij de gemeente als bij partners en initiatiefnemers behoefte aan is.

Door deze kaders vast te stellen is er een raamwerk waaraan getoetst kan worden en ruimte gemaakt kan worden voor de verdere uitvoering van de energietransitie in alle maatschappelijke sectoren.

4. De LES borgt maatschappelijke rechtvaardigheid, sociaaleconomische balans en integrale betrokkenheid van verschillende maatschappelijke stakeholders.

In de energietransitie is een integrale en maatschappelijke aanpak van belang, het reikt verder dan alleen technische verandering van energievormen. De borging van de maatschappelijke kaders middels de LES draagt hieraan bij.

Kanttekeningen

1. Het streven naar CO₂-neutraliteit in 2030 binnen de vastgestelde kaders beïnvloed het pad naar CO₂-neutraliteit in 2030.

De kaders borgen het nemen van integrale beslissingen, welke het pad richting CO₂-neutraliteit beïnvloeden. Hierdoor is het pad niet lineair, maar wordt deze beïnvloed door de ontwikkelingen en belangen in de maatschappij. Echter, deze manier van uitvoering sluit aan bij de vastgestelde kaders en de nieuwe omgevingsvisie en borgt het efficiënt en effectief gebruik van capaciteit en middelen.

2. Toetsing van projecten aan de strategische kaders van de LES kan gevolgen hebben voor de uitvoering.

Voor alle projecten zullen de toetsingskaders van de LES vanaf deze besluitvorming van toepassing zijn, naast de andere instrumenten die van toepassing zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals omgevingsvergunningen en de toekomstige omgevingswet. Al in voorbereiding zijnde en al lopende projecten worden zo veel mogelijk en in overeenkomst met de ontwikkelaars aan de strategische kaders van de LES getoetst, maar dragen ten minste aan de eerder besloten doelstelling CO₂-neutraliteit bij. Bij langdurende projecten met afspraken die zijn gemaakt vóór de vaststelling van deze LES wordt dus in gezamenlijke overeenkomst nagestreefd dat deze wel zo veel mogelijk binnen de kaders van deze LES passen, echter zonder dat dit met terugwerkende kracht tot juridische of financiële gevolgen leidt. Zo wordt middels maatwerk nagestreefd dat ook deze al lopende ontwikkelingen zo veel als mogelijk binnen de geest van de LES tot realisatie komen

3. Voldoen aan de LES is geen garantie voor het doorgang vinden van nieuwe projecten.

De kaders in de LES vormen het raamwerk waarin concrete uitvoering van de energietransitie mogelijk gemaakt wordt. Echter, de LES is niet het enige instrument waaraan getoetst wordt, bij ruimtelijke ontwikkelingen blijven omgevingsvergunningen en bijbehorende procedures in verband met de Omgevingswet een rol spelen. Het is van belang altijd een integrale afweging te maken, hieraan draagt de LES bij, maar andere kaders zullen ook altijd onderdeel van deze afweging zijn.

Financiële gevolgen

Het is op dit moment nog te vroeg om een volledig uitgewerkt financieel beeld te presenteren. Dit beeld wordt duidelijker naarmate de concretisering van de LES in diverse klimaatthema's vorm krijgt. Dat is het goede moment om daarover te communiceren. Belangrijke voorwaarde voor het bereiken van de doelstelling CO₂-neutraliteit middels deze LES is dat er structureel voldoende adequate uitvoeringsmiddelen en -capaciteit beschikbaar zijn en deze organisatorisch goed geborgd zijn om koppelingen van de verschillende gemeentelijke opgaven mogelijk te maken. Bij de programmatische uitvoering van de energietransitie welke in de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet ingebed zullen worden, wordt daarom altijd de koppeling met andere gemeentelijke opgaven en tussen de

verschillende klimaatthema's gezocht om meekoppelkansen optimaal te benutten en middelen en capaciteiten effectief en efficiënt in te zetten.

Onderzocht wordt of de bestaande bestemmingsreserve Duurzaamheid, huidige omvang ca. € 1,2 mln, kan worden ingezet ter dekking van kosten die samenhangen met het streven naar CO₂-neutraliteit. Het college zal bij vaststelling van de kaderbrief, of uiterlijk bij de behandeling van de begroting 2021, met een bestedingsvoorstel komen om de duurzaamheidsreserve in te zetten voor het doel streven naar CO₂-neutraliteit binnen de kaders van de LES.

Preventief toezicht

- Ja
 Nee

Nee, want de concrete financiële gevolgen worden pas met de uitvoeringsplannen bekend.

Communicatie

Communicatie met de verschillende stakeholders en inwoners gebeurt op basis van de specifieke aanpakken voor de verschillende klimaatthema's.

Uitvoering

Om de voortgang naar CO₂ neutraliteit in alle maatschappelijke sectoren te realiseren is een koppeling met de verschillende gemeentelijke portefeuilles noodzakelijk. Die betekent dat bij programmatische uitvoering van de energietransitie, welke in de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet ingebed worden, de koppeling met andere opgaven en tussen de klimaatthema's gezocht wordt. Hier wordt ook integrale afweging gemaakt van het sociaal, economisch en ecologisch kapitaal van onze gemeente en zo veel mogelijk aangesloten aan natuurlijke transitie-momenten, zoals eerder vastgesteld in de Strategie Duurzame Ontwikkeling. Op deze manier worden meekoppelkansen optimaal benut en middelen en capaciteit effectief en efficiënt ingezet. Systematisch en cyclisch werken is bij de uitvoering van de energietransitie cruciaal. Op basis van monitoring en evaluatie kan er waar nodig bijgestuurd worden. Bij de programmatische uitvoering van de energietransitie werkt de gemeente op hoofdlijnen in 3 stappen; 1)uitvoering maatregelen, 2) monitoring en evaluatie, 3) bijsturen.

Er zal gestart worden met de uitvoeringsstrategie voor de gebouwde omgeving, in de Transitievisie Warmte, welke later dit jaar aan uw college alsook de raad ter vaststelling wordt voorgelegd.

Monitoring/Evaluatie

Om de voortgang naar CO₂ neutraliteit in de gemeente inzichtelijk te maken is monitoring, evaluatie en eventuele bijsturing van belang. Het monitoren van de uitstoot in de verschillende maatschappelijke sectoren/klimaatthema's en de voortgang van de energietransitie gebeurt via de Klimaatmonitor van het Rijk⁸ welke ook al in eerdere onderzoeken gebruikt en aan uw college en de raad gecommuniceerd is⁹. Hiermee sluit de gemeente aan bij het landelijke monitoringsysteem om de voortgang in de energietransitie te meten. De voortgang van de verduurzaming zal jaarlijks tijdens de budgetrapportages worden gerapporteerd. Hierbij zal teruggekeken worden op de afgelopen periode, en vooruitgekeken worden naar het geplande transitie-pad. Op deze manier kan er geëvalueerd worden of aanvullende maatregelen nodig zijn om de doelstelling CO₂-neutraal te bereiken en werken college en raad samen aan de systematische en cyclische uitvoering van de energietransitie.

Tevens zullen de strategische kaders binnen de LES onderhavig zijn aan monitoring en evaluatie. De besluitvormingscyclus van de RES, iedere twee jaar, is een goed moment om ook de LES te evalueren en zo nodig aan te passen.

⁸ <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/co2-uitstoot/>

⁹ RB2018114: Rekenkamerrapport Energietransitie

¹⁰ BW19-0201: Energiemonitor Heerhugowaard 2019; Bij19-251: Raadsinformatiebrief Energiemonitor Heerhugowaard 2019

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
Bij20-366	Lokale Energie Strategie (LES)

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie Stad en Ruimte d.d. 23 juni 2020
RB2020012 Raadsvoorstel Lokale Energie Strategie :

Bespreekstuk

Nr.: RB2020012

Voor	Allen
Tegen	---

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 mei 2020;

gelet op het advies van de commissie Stad en Ruimte d.d. 23 juni 2020;

gelet op:

;

b e s l u i t

1. In lijn met eerdere raadsbesluiten vast te houden aan het doel van een CO2-neutrale gemeente (klimaatthema's gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, landbouw en elektriciteit) in 2030 maar ten laatste in 2050.
2. De voorgestelde strategische kaders, in de vorm van een Lokale Energie Strategie (LES), voor de energietransitie in Heerhugowaard vast te stellen.
3. Het college opdracht te geven de energietransitie domein-overstijgend uit te voeren.

Heerhugowaard, 30 juni 2020

De Raad voornoemd,

de griffier,
G.J. de Graaf

Handwritten signature of G.J. de Graaf over the official seal of the Gemeente Heerhugowaard.

de voorzitter,
A.B. Blase

Handwritten signature of A.B. Blase over the official seal of the Gemeente Heerhugowaard.